

7/9957

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610 4272
Konu : Sakarya Milletvekili
Engin ÖZKOÇ'un
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2012
19 Ekim 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 02.10.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86735 sayılı yazınız.

Sakarya Milletvekili Engin ÖZKOÇ'un Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/9957 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 sayfa)

**SAKARYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ENGİN ÖZKOÇ'UN
TBMM 7/9957 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

Sakarya İli sınırları içinde bulunan Sapanca Gölü, Acarlar Longozu ve Poyrazlar Gölü, sadece Sakarya için değil bütün Türkiye için önemli bir turizm potansiyeli taşımaktadır. Sapanca Gölü ve havzası, sadece İstanbul ve Sakarya'ya sağladığı içme suyu kaynağı olmasıyla değil, kendine has eko sistemiyle, içinde yaşayan hayvan ve bitki örtüsüyle de doğal güzelliğe sahip bir alandır. Bununla birlikte, sadece kendi çevresinin değil bütün bir bölgenin çevre yapısını değiştirebilecek bir kirliliğe maruz kalmaktadır. Acarlar gölü ve sahip olduğu longoz Dişbudak, Kızılağaç ve Söğüt gibi ağaç türlerini barındırmakta ve bunlar orman kuş türlerinin barınmasını sağlamaktadır. Bunun yanında gölün güney kısmının bir bölümü saz, kamış ve çeşitli su bitkileriyle kaplıdır. Gölde sazan, yayın, yılan balığı, kızkıkanat türlerinin bulunması buraya gelen kuşlara besin kaynağı sağlamaktadır. Acarlar Longozu Ülkemiz ve dünyada nadir olarak rastlanan subasar orman ekosistemi nedeniyle 1998 yılında I. Derece Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir. Longoz, aynı zamanda, göçmen kuşların kullandığı önemli ana göç yollarından birisidir. Bu sahada tespit edilen 180 kuş türünün büyük bir bölümünü, Dünya Doğal Hayatı Koruma Birliği'nin (IUCN) kategorisine göre nesli tehlike altında olan türler oluşturmaktadır. Sakarya, sadece sanayi ve tarımsal üretimle değil, sahip olduğu doğal güzellikleriyle bir turizm kenti de olabilecek potansiyele sahiptir. Bununla birlikte, bu güzellikler korunamamakta, özellikle göller ciddi bir kirlenme ve yok olma tehlikesiyle karşılaşmaktadır. 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Tabiat varlıkları ve Doğal Sit Alanlarına ilişkin yetki Bakanlığınıza aittir. Bu bağlamda:

- 1- Bakanlığınız, bu alanların birer turizm alanı olarak değerlendirilmesi konusunda nasıl bir çalışma yürütmektedir?
- 2- Göllerin kirlenmesinin önlenmesi için yaptığınız çalışmalar nelerdir?
- 3- Sit alanlarının korunması konusunda yaşanan başarısızlığın nedenleri nelerdir?
- 4- Sapanca Gölü gibi, aynı zamanda bir içme suyu havzasının korunması için özel bir çalışma yürütüyor musunuz?
- 5- Marmaray Projesi inşaatında ortaya çıkan hafriyatın 4 bin kamyonluk bölümünün, Sapanca Belediye Başkanının oluruyla Sapanca Gölüne dökülmesi, göle boru hattı döşeyerek Yuvacık barajına su çekilmesi, gölü besleyen kaynakların birer birer su dolun tesisi olup şişelenip pazarlanması, beş yıldızlı otellerin göl kıyısına yapılması, göl çevresinde biriken konut alanlarının sayısının artması nedeniyle gölde ve gölü besleyen derelerde yaşanan kirlilik gibi konularda Bakanlığınızın düşüncesi ve çalışmaları nelerdir?
- 6- Acarlar Longozunun tampon bölgesine yakın yere liman/sanayi kuruluyor olması, Longozun bazı kısımlarının tarım alanı olarak kullanılıyor olması, çevredeki tarım alanlarında aşırı gübre ve kimyasal madde kullanılıyor olması, çevrede köylerde aşırı yerleşimin olması, evsel atıkların, ahır ve ağıllardan sızan pis suların yüzeysel veya yer altı suları yoluyla longozu olumsuz etkilemesi, Sakarya Nehrinden şiddetli taşkın zamanlarında kirli su (3. dereceden kirli) kaçışlarının olması, bölgede açılan drenaj kanallarının sucül ekosistemi olumsuz etkilemesi, sit alanları konusunda yetki karmaşasından kaynaklanan yönetsel sorunlar gibi konularda Bakanlığınızın düşüncesi ve çalışmaları nelerdir?

CEVAPLAR :

1- Bakanlığımızın, Sakarya İli sınırları içerisinde bulunan Sapanca Gölü, Acarlar Longozu ve Poyrazlar Gölünün turizm alanı olarak değerlendirilmesine yönelik bir çalışması bulunmamaktadır.

2- Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'ne göre Büyükşehirlere içme ve kullanma suyu temin edilen kıta içi yüzeysel su kaynakları havzalarındaki denetim faaliyetlerinden 2560 sayılı Kanun çerçevesinde Büyükşehir Belediyeleri sorumludur.

Sakarya İlinde de il içme suyu kaynağı olan Sapanca Gölünün kirliliği Sakarya Büyükşehir Belediyesi SASKİ Genel Müdürlüğünün yetki sınırları içerisinde kalmakta olup, Havza Koruma Yönetmeliği çerçevesinde gerekli iş ve işlemler ilgili kurum tarafından yürütülmektedir. Ayrıca gölün kuzey ve güneyinden geçen kollektör hattı ile atıksular SASKİ'ye ait Karaman Atıksu arıtma tesisine taşınıp arıtılmaktadır.

Bunun dışında, alıcı ortama her türlü atıksu deşarj denetiminde Çevre Kanunu ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca Bakanlığımız yetkilidir. Bu yetki taşrada İl Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce kullanılır.

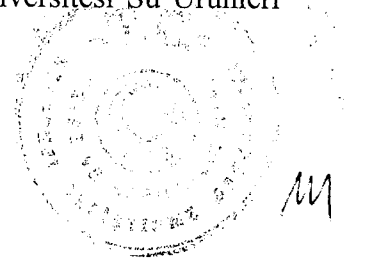
Sakarya İl Müdürlüğü tarafından Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında 2010 yılında 65, 2011 yılında 84, ve 2012 yılı Ocak-Temmuz döneminde 60 denetim gerçekleştirilmiş ve 6 uygunsuzluk tespitine 294.208,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

3- 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile doğal sitlere ilişkin görev ve yetkiler Bakanlığımıza devredilmiş olup, bu tarihten itibaren bu alanların korunmasına yönelik iş ve işlemler Bakanlığımızca titizlikle yürütülmektedir. Ayrıca söz konusu alan aynı zamanda sulak alan statüsüne sahip olduğundan 645 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin (a) bendi uyarınca, Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları ve sulak alanların ayrılması, korunması, planlanması, düzenlenmesi, geliştirilmesi, tanıtılması, yönetilmesi, işletilmesi ve işlettirilmesi ile ilgili işleri yürütme yetkisi Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Yetki alanlarımız içerisinde bulunan doğal sit alanlarında yapılabilecek proje, yatırım veya her türlü faaliyet için Bakanlığımızdan (Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü) izin alınması zorunluluğu vardır.

4- 06.2008-06.2010 tarihleri arasında "Sapanca Gölünün Öncelikli Kirlilik Kaynaklarına Özgü Kontrol Teknolojilerinin Araştırılıp Geliştirilerek Göl Havzası İçin Uyarlanması Projesi" yürütülmüş olup, bu proje ile Adapazarı ve civarındaki yerleşim birimlerinin öncelikle içme suyu kaynağı durumundaki Sapanca Gölü'nün içilebilir su olma özelliğinin korunması amacıyla gölü tehdit eden kirlilik kaynaklarının göle olan etkilerinin minimize edilmesi konusunda Coğrafi Bilgi Sistemi destekli araştırmalar yapılarak, somut projeler ortaya koymak amaçlanmıştır.

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nın müşteri kurum olarak yer aldığı projede; TUBİTAK-MAM, Sakarya Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü ve İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi proje yürütücüsü olarak yer almışlardır.

Projede, yapılan literatür taramalarından yola çıkarak gölün içilebilir su olma kalitesini bozan temel kirlletici kaynaklar aşağıda beş ana başlıkta ele alınmıştır.

- Yoğun yapılaşmadan kaynaklanan evsel atıksu ve yüzeysel akış suları (stormwater)
- Gölün güneyinden geçen TEM (D-80) ve demiryolu, kuzeyinden geçen D-100 karayolundan kaynaklanan yüzeysel akış suları
- Göl havzasında yapılan tarımsal faaliyetler nedeniyle göle karışan tarımsal kökenli yüzey akış ve drenaj suları
- Göl yakın çevresinde bulunan sanayi atıksuları
- Göle giren ve gölden çıkan (sanayi ve içme-kullanma suyu amaçlı çekimler dahil) su arasındaki dengenin bozulması

Yukarıdaki her bir kirlletici unsur için en uygun kontrol teknolojilerinin araştırılarak havzaya özgü adaptasyonu yapılmış olup, projenin entegre bir yapıya sahip olması nedeniyle gölün sorunlarına kapsamlı olarak çözüm üretilmiş durumdadır.

Diğer taraftan, Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 16 ncı maddesine istinaden içme ve kullanma suyu rezervuarları ve benzeri su kaynaklarının korunmasında, kaynağın ve havzasının özellikleri bilimsel çalışmalar ile değerlendirilmekte, koruma alanlarının tanımı ve koruma esasları ile ilgili olarak her kaynak ve havzasına ilişkin özel hükümler getirilmektedir.

Bakanlıkların yeniden yapılandırılması sürecinde Özel Hüküm Belirleme ve Havza Koruma Planlarının hazırlanması görevi Orman ve Su İşleri Bakanlığına verilmiş olup, Sapanca Gölü Havzasında 2012 yılı içerisinde Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından Özel Hüküm Belirleme ve Havza Koruma Planı çalışması başlatılmıştır,

5-Sapanca Gölü Havzası İzmit ve Sakarya İllerine içme ve kullanma suyu temin edilen havzalardan bir tanesidir. Büyükşehir Belediyelerince içme ve kullanma suyu temin edilen havzalarda görev, yetki ve sorumluluk Büyükşehir Belediyeleri Su ve Kanalizasyon İdareleri Genel Müdürlüklerinde olup, Sapanca Gölü havzasındaki koruma çalışmaları, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İSKİ) Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak ve Bakanlığımız uygun görüşü alınarak, İzmit Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (İSU) tarafından çıkartılmış olan Su Havzaları Koruma Yönetmeliği ve Sakarya Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (SASKİ) tarafından çıkartılmış olan “İçmesuyu Havzaları Koruma Yönetmeliği” çerçevesinde yürütülmektedir.

“Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” gereği, belediye sınırları içindeki hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları geri kazanım tesisleri ile depolama sahalarına izin vermek ve gerektiğinde bu izni iptal etme yetkisi Belediyelere aittir. Yine Sakarya gölü ve gölü besleyen su kaynaklarında kirlilik, imar ve tesislere ilişkin iş ve işlemler Büyükşehir Belediyesi sorumluluğundadır. Ancak, her türlü alıcı ortama deşarja ilişkin denetimler Bakanlığımız ve taşra teşkilatınca Çevre Mevzuatı kapsamında yapılmaya devam edilmektedir.

6- Soruda belirtilen hususlarla ilgili olarak, “Acarlar Gölü Longoz Ormanı Sulak Alan Yönetim Planı” mülga Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olup, Bakanlıkların yeniden yapılandırılması sonrasında Sulak Alan Yönetim Planları ile ilgili görev, yetki ve sorumluluk Orman ve Su İşleri Bakanlığı uhdesinde kalmıştır.

